

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/134/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120300142
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6120300142.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobkyne A. B. C., nar. X.XX.XXXX, bytom v D., E. X, zastúpenej JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, proti žalovanému Mesto Košice, Košice, Trieda SNP 48/A, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 78.273,12 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 2. decembra 2022 č. k. 24C/58/2020-330 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a trovách konania.

Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (teraz Mestský súd Košice, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol, že konanie v časti o zaplatenie 1.204,62 eur s príslušenstvom zastavuje (výrok I/), žalobu zamietá (výrok II/) a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III/).

2. Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 24.9.2020, ktorou žalobkyňa žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 78.273,12 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 21.5.2018 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia s tvrdením, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou pozemku parc. č. 4311/1 o výmere 4857 m², parc. č. 4311/37 o výmere 252 m², parc. č. 4311/38 o výmere 5362 m², parc. č. 4311/40 o výmere 2371 m², zapísaných na LV č. XXXXX, kat. úz. F., pozemku parc. č. 4311/48 o výmere 836 m², parc. č. 4311/50 o výmere 917 m², parc. č. 4311/52 o výmere 94 m², parc. č. 4311/55 o výmere 3669 m², parc. č. 4311/56 o výmere 51 m², parc. č. 4311/58 o výmere 2003 m², zapísaných na LV č. XXXXX, kat. úz. F., a to v podiele 1/3, ktoré žalovaný užíva už od roku 1957, kedy začal realizovať výsadbu zelene, pričom k uzatvoreniu dohody upravujúcej podmienky náhrady za užívanie týchto pozemkov nedošlo napriek opakovaným výzvam žalobkyne na vyporiadanie vzájomných vzťahov.

3. Súd v odôvodnení rozsudku poukázal i na obranu žalovaného, ktorý vzniesol námietku premlčania žalobkyňou uplatneného nároku tvrdiac, že žalobkyňa si svoj nárok uplatnila na súde až po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, lebo v danom prípade ide o vecné bremeno zriadené v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., ohľadne ktorého vznikol nárok na jednorazovú náhradu tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. k 1.7.2009.

4. Vzhľadom na účinné čiastočné späťvzatie žaloby žalobkyňou v časti istiny 1.204,62 eur a úroku z omeškania súd konanie v zmysle § 145 a § 146 CSP v tejto časti zastavil.

5. Pri rozhodovaní o veci súd vychádzal zo zistenia z výpisu z LV č. XXXXX, LV č. XXXXX a LV č. XXXXX, kat. úz. F., obec D. - G., H. D. I., že žalobkyňa bola v spornom období od 21.5.2018 do 20.5.2020 podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1/3 označených pozemkov (parc. č. 4311/1 o výmere 4857 m², parc. č. 4311/37 o výmere 252 m², parc. č. 4311/38 o výmere 5362 m², parc. č. 4311/40 o výmere 2371 m², ako aj parc. č. 4312/47 o výmere 384 m² a parc. č. 4312/49 o výmere 1232 m², parc. č. 4311/48 o výmere 836 m², parc. č. 4311/50 o výmere 917 m², parc. č. 4311/52 o výmere 94 m², parc. č. 4311/55 o výmere 3669 m², parc. č. 4311/56 o výmere 51 m², parc. č. 4311/58 o výmere 2003 m²). Zistil, že žalovaný tieto pozemky užíva, nakoľko sa na nich nachádza verejná zeleň - Borovicový háj. Zo zistenia, že: (a) Obvodný národný výbor Košice II, odbor výstavby, ÚPaA rozhodnutím č. Výst. 2224-a 1985-Bk zo dňa 15.3.1985 rozhodol o využití územia pre E. J. K. L. D. - G. na pozemku parc. č. XXXX-X, XXXX-X, XXXX/X-2, XXXX/X-0, 4304-6-0, 4352-0, katastrálne územie D. - G., (b) Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc ako odovzdávajúci orgán Hospodárskou zmluvou zo dňa 10.11.1987 odovzdal ku dňu 30.11.1987 preberajúcej organizácii - Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc - Správa verejnej zelene Košice (nadriadený orgán - M. K. A. D.) E. J. o rozlohe 11,4245 ha, kat. územie D. - G., (c) Správa mestskej zelene Košice ako odovzdávajúci orgán Protokolom o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 3.5.1991 odovzdala mestu Košice nehnuteľný majetok (okrem iného) E. J. o rozlohe 11,4245 ha, kat. územie D. - G., ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. ku dňu 1.5.1991 a tento majetok Delimitačným protokolom zo dňa 28.6.1991 Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice odovzdal Správe mestskej zelene v Košiciach, ktorá bola zriadená dňa 14.5.1991 ako rozpočtová organizácia mesta, súd prvej inštancie vyvodil, že žalovaný nadobudol Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha na základe Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 3.5.1991 k 1.5.1991, majúc situovanie Borovicového hája a aj sporného pozemku za zrejmé z kópie katastrálnej mapy a z geometrického plánu 241-1-3601-45-82 zo dňa 6.12.1982.

6. Po právnom posúdení veci podľa § 101, § 123, § 128 ods. 2, § 151n ods. 1, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1 až 3, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z., § 43a ods. 1 a 3 zákona č. 50/1976 Zb., prvoinštančný súd dospel k záveru, že dňa 1.7.2009 vzniklo v súlade s § 4 ods.1 zákona č. 66/2009 Z.z. v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu, a to za náhradu, ktorej je v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR potrebné priznať jednorazový charakter, a nakoľko vlastník pozemku si nárok na odplatu za toto vecné bremeno mohol uplatniť v lehote troch rokov odo dňa jeho vzniku, t.j. do 1.7.2012, k čomu však nedošlo, žalobou uplatnený nárok žalobkyne je premlčaný. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že na túto právnu vec nie je možné zákon č. 66/2009 Z. z. aplikovať z dôvodu, že predmetné pozemky nikdy neprešli do vlastníctva obce a že danú lokalitu nemožno označiť za verejnú zeleň. Dôvodil, že v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. sa tento zákon vzťahuje aj na verejnú zeleň. Žalovaný (resp. jeho právni predchodcovia) predmetný pozemok dlhodobo (cca od roku 1964) využíval, keď na týchto pozemkoch začal realizovať výsadbu zelene označenej ako Borovicový háj. Tento predstavuje plochu verejnej zelene a spevnených plôch chodníkov a žalovanému dňom 1.7.2009 vzniklo zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., a teda sa nejedná o užívanie pozemkov žalovaným bez právneho dôvodu. Poukazom na rozhodnutie Obvodného národného výboru Košice II, odbor výstavby, ÚPaA č. Výst. 2224-a 1985-Bk zo dňa 15.3.1985, časové hľadisko a skutočnosť, že ide o stavbu (park) dlhodobo a riadne užívanú ako oddychový park, o využití ktorého nemala pochybnosti ani žalobkyňa, odkazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/71/2008, v ktorom bola riešená otázka preukazovania povolenia podľa platných právnych predpisov, súd prvej inštancie ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalobkyne založenú na tvrdení o nemožnosti vzniku zákonného vecného bremena z dôvodu, že Borovicový háj nespĺňa podmienku povolenia podľa platných právnych predpisov. Súd preto s prihliadnutím na žalovaným vznesenú námietku premlčania žalobu v zostávajúcej časti zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti výroku rozsudku o zamietnutí žaloby (výrok II/) a výroku o trovách konania (výrok III/) podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP. Navrhla zrušiť rozsudok v jeho napadnutej časti a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7.1. Žalobkyňa v odvolaní namietla správnosť záveru súdu, že Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc mal v správe Borovicový háj. Podľa názoru odvolateľky z rozhodnutia Ministerstva lesného a

vodného hospodárstva SSR o dňa 21.1.1987 vyplýva, že E. J. mali v správe Východoslovenské štátne lesy, š. p., Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy nenadobudol do správy E. J., lebo to vyplýva zo samotného označeného rozhodnutia, a to jeho prílohy č. 1, a žalovaný do dnešného dňa nepredložil o tom žiadny dôkaz. Podčiarkla, že ak Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy nenadobudol E. J. do svojej správy, nemohol správu E. J. odovzdať na Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc - správa verejnej zelene na základe Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987 s prevodom správy ku dňu 30.11.1987. Žalobkyňa súdu vytkla, že sa nezaoberal platnosťou Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987, ktorú označila za absolútne neplatnú z viacerých dôvodov. Zopakovala, že žalovaný nemohol platne nadobudnúť do vlastníctva Borovicový háj na základe zákona č. 138/1991 Zb..

7.2. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas aj so záverom súdu o tom, že na danú vec sa vzťahuje zák. č. 66/2009 Z.z.. V tejto súvislosti akcentovala, že počnúc rokom 1985 sa riešilo využitie Borovicového hája na obvodový park, avšak výsadbu realizovali pred rokom 1964 Východoslovenské štátne lesy, štátny podnik, ako les a nie verejnú zeleň, ktorú právny poriadok nepoznal ani pred rokom 1989, a ani po ňom. Mala za to, že žalovaný nepreukázal, že E. J. bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou a stavbou. Práve naopak, žalobkyňa preukázala, že verejná zeleň v lokalite E. J. mala vzniknúť až dňa 19.12.1991, a to protestom prokurátora, na základe ktorého došlo k zrušeniu všeobecne záväzného nariadenia mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene. Na podporu tohto tvrdenia žalobkyňa doložila VZN č. 2/1991, vydané dňa 19.12.1991. Podčiarkla, že pokiaľ by sa na predmet žaloby mal vzťahovať § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., potom žalovaný mal predložiť právoplatné územné, stavebné a kolaudačné rozhodnutie, čo sa však nestalo. V súvislosti s § 1 ods. 2 tohto zákona žalobkyňa poukázala na § 2 ods. 7 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb., podľa ktorého veci a majetkové práva nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona, t. j. ku dňu 1.5.1991. Zdôraznila, že ak sa má aplikovať § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., je nevyhnutné, aby ku dňu 1.5.1991 existovala verejná zeleň, ale verejná zeleň ako obvodový park vznikla až dňa 19.12.1991, teda sedem mesiacov po účinnosti zákona o majetku obcí. S odkazom na § 14 ods. 1 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb. žalobkyňa uviedla, že písomný protokol bol spísaný až 3.5.2004 a podľa ods. 4 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb. sú obce, mestá a mestské časti a organizácie založené alebo zriadené obcou povinné podať do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na zápis do evidencie nehnuteľností. Znovu akcentovala, že ak žalovaný v konaní tvrdí, že verejná zeleň v lokalite Borovicový háj vznikla pred rokom 1990 jeho vysadením, toto tvrdenie sa mu nepodarilo preukázať, lebo o opaku svedčí rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987. Súdu vytkla, že iba poukázal na rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987, ktoré bolo vydané dva roky potom, ako bolo vydané rozhodnutie zo dňa 15.3.1985 Odbor výstavby o využití územia pre E. J., nijako ho ale bližšie nerozoberal a nevysporiadal sa s ním.

7.3. Opätovne tvrdila, že ak verejná zeleň bola zavedená až v roku 1991 Všeobecne záväzným nariadením č. 2/1992, ktoré nadobudlo účinnosť 19.12.1991, potom nemohla ku dňu 1.5.1991 verejná zeleň prejsť do vlastníctva obce. Citovala znenie § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. a uviedla, že aplikačný rozsah zákona č. 66/2009 Z.z. je daný iba v prípade, ak verejná zeleň prešla do vlastníctva obce, z čoho súčasne vyplýva, že verejná zeleň subsumovaná podľa § 1 ods. 2 tohto zákona musí byť spôsobilým predmetom občiansko-právnych vzťahov, a teda sa musí jednať o samostatnú vec v právnom slova zmysle. Poukazom na vývoj právnej kategórie veci ako objektu občiansko-právnych vzťahov, ktorý nastal počas rozhodného obdobia veci žalobkyňa tvrdila, že z výkladu § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka a contrario je zrejmé, že princíp superficies solo cedit sa neuplatní iba v prípade stavieb, t.j. iba na stavby sa v právnom poriadku Slovenskej republiky vzťahuje princíp aedificatio non solo cedit, a preto každá verejná zeleň, ktorá nie je stavbou v zmysle Občianskeho zákonníka sa stáva súčasťou pozemku, na ktorom sa ako biotyp nachádza. Podľa názoru žalobkyne pojem verejnej zelene možno gramatickým a systematickým výkladom porovnať s administratívno - právnym vymedzením pojmu park, keď pojem zeleň, resp. park, v čase prvého prevodu Borovicový háj nevymedzovali príslušné stavebné predpisy - zákon č. 50/1976 Zb. účinný k 30.11.1987, ktorý slovo park neobsahuje a účinný k 1.7.2009, ktorý v § 43a ods. 3 písm. p) hovorí o inžinierskych stavbách ako zábavných a oddychových parkoch, zoologických a botanických záhradách. Vo vzťahu k lokalite E. J. nebolo stotožnené vykonanie takých prác, ktoré by bolo možné považovať za vytvorenie samostatnej veci v právnom slova zmysle a úpravy tejto lokality neboli vykonané v takej miere, aby zmenila svoj charakter prírodou vytvoreného územia. Mala za to, že vo veci mal predchodca žalovaného realizovať len výhradne administratívno-technické úkony týkajúce sa príslušného územia a žalovaný na tomto území ľudskou činnosťou nevytvoril novú samostatnú vec. Pre jednoznačné identifikovanie E. J. ako samostatnej veci bolo potrebné v čase jej

údajného vzniku ju individualizovať a určiť, kde končí pozemok a kde začína takáto stavba. Odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/96/98 a nález Ústavného súdu SR III.ÚS16/2012 vo veci vyvlastňovacieho konania zdôraznila, že pokiaľ išlo o rozhodnutie Obvodného národného výboru zo dňa 5.3.1985 nikdy nenadobudlo právoplatnosť, teda sa jedná o paakt bez právnych účinkov. Nakoľko žiadne rozhodnutie vlastníkom pozemkov doručené nebolo, uvedené potvrdzuje, že predchodca žalovaného mohol nanajvyš vykonať iba vyčlenenie lokality E. J. a nikdy nepristúpil k vytvoreniu stavby Borovicový háj. Podčiarkla že aj zo zápisnice z 8.3.1985 na str. 2 bod 3 je zrejmé, že na príslušných pozemkoch sa nejedná o stavbu majúcu povahu verejnej zelene, ale len zalesnený biotop/zeleň, ktorá mala byť prebudovaná na obvodový park. K výstavbe parku mal predchodca žalovaného pristúpiť až po majetkovom vysporiadaní, k čomu však nikdy nedošlo. Lokalita Borovicový háj nie je vec v právnom slova zmysle, ako samostatná stavba nikdy nevznikla. Vlastníctvo drevín v tejto lokalite nasleduje vlastníctvo pozemkov, na ktorých sa nachádzajú a predchodca žalovaného vlastníctvo k týmto pozemkov nenadobudol. Preto aplikácia zákona č. 66/2009 Z.z. je podľa názoru žalobkyne na tento prípad vylúčená.

7.4. Tvrdila ďalej, že ak § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. hovorí o primeranom použití jednotlivých pravidiel a opatrení uvedených v texte zák. č. 66/2009 Z.z. v tam vymenovaných kategóriách objektov, vrátane verejnej zelene, pri výklade tohto osobitného zákona bolo potrebné vziať do úvahy aj legislatívne pravidlá vlády pri tvorbe právnych predpisov, v zmysle ktorých, ak sa majú novoupravené právne vzťahy v celom rozsahu podrobiť už jestvujúcej právnej úprave, používa sa slovo rovnako a ak sa na tieto vzťahy majú uplatňovať len niektoré časti jestvujúcej právnej úpravy, používa sa slovo primerane. Pretože termín primerane umožňuje pomerne voľný výklad, a tým aj nejednotné uplatňovanie, treba ho používať len v nevyhnutných prípadoch. Pri stavbe, ktorá by mala spadať pod kategóriu verejná zeleň, oproti všeobecnému vymedzeniu stavby existujú odlišnosti a pokiaľ ide o byty, tieto sú rovnako ako stavby podľa § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., také stavby, ktoré sú evidované v katastri nehnuteľností, ich právna povaha i vymedzenie právnej existencie je dostatočne určitá a požíva prezumpciu správnosti. Preto v prípade § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je podľa názoru žalobkyne možné akceptovať poukaz na vzájomnú podobnosť a možný systematický výklad medzi pravidlami tohto zákona pre takéto stavby a zákona o vlastníctve bytov, avšak uvedené neplatí pre stavby podľa § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. Ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. k 1.7.2009 neexistovalo jednoznačné určenie, na ktorých presne špecifikovaných pozemkoch sa v tento deň nachádza alebo nenachádza verejná zeleň a uvedené nie je možné jednoznačne určiť ani spätne, a preto použitie pravidiel zhodných s pravidlami zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov pre účel výkladu zákona v časti § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. pre objekty verejná zeleň z hľadiska požiadavky ratio legis je vylúčené a nie je možné rozumne vzťahovať § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. v časti vzniku vecného bremena ex lege na objekt v kategórii verejná zeleň. Tvrdiac, že právo vstupu verejnosti na tieto pozemky ako prejav požívania týchto pozemkov žalovaným nie je zahrnuté v čiastkovom oprávnení vyplývajúcom z práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. pri objektoch v kategórii verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 tohto zákona, súdu prvej inštancie žalobkyňa vytkla, že právo uplatnené žalobkyňou absorboval do odplaty za vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1 a 2 tohto zákona. Právne posúdenie konajúceho súdu je podľa názoru žalobkyne nesprávne, keďže v prípade pozemkov, na ktorých by malo vzniknúť vecné bremeno pre umiestnenie verejnej zelene, odvodzuje širší ako prípustný rozsah povinnosti na strane vlastníkov takýchto pozemkov, než pri iných stavbách podľa § 1 ods. 1 tohto zákona. Namietla, že rozsudok súdu neobsahuje presvedčivú a jasnú úvahu, z ktorej by bolo zrejmé, že vzhľadom na zistený skutkový stav vzniklo zo zákona vecné bremeno podľa § 4 tohto zákona, ktoré by nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za vstup verejnosti na dotknuté pozemky vylúčilo. Súdy v podstate vnútili žalobkyňi svoj právny názor o tom, že jej nárok má základ v tomto osobitnom zákone. Tým došlo k odmietnutiu spravodlivosti a k odopretiu práva žalobkyne, aby bolo rozhodnuté o nároku, o ktorom žiadala rozhodnúť ako o nároku z iného právneho titulu. Tiež namietala, že zo strany súdu išlo o zmenu právnej kvalifikácie žalobou uplatneného nároku, na ktorú nemala možnosť procesne reagovať a náležitým spôsobom rozporovať právne závery súdu.

7.5. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas s posúdením povahy náhrady vo vzťahu k právu zodpovedajúcemu vecnému bremenu zo zákona ako jednorazovej náhrady, ktorá mala vzniknúť dotknutým subjektom momentom účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z.. Tvrdila pritom, že ak by náhrada za takýto zásah mala byť jednorazová, potom dotknutým subjektom by chýbala akákoľvek efektívna možnosť si túto náhradu včas uplatniť, keďže ani nemali možnosť zistiť, že sa na ich pozemkoch tzv. verejná zeleň vôbec nachádza, čo nekorešponduje ani s ústavne konformným výkladom dotknutých ustanovení zák. č. 66/2009 Z.z. vo

svetle požiadavky na zachovanie právnej istoty adresátov práva. Označila za nesprávny právny záver súdu o tom, že finančná náhrada je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia pre objekty spadajúce pod kategóriu verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 tohto osobitného zákona. Namietla, že súd nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným, a teda v prípade, ak by aj vo veci vzniklo právo na jednorazovú náhradu, takéto právo v čase podania žaloby nebolo premlčané, nakoľko prípadné právo na jednorazovú odplatu za zriadenie vecného bremena pre objekty v kategórii § 1 ods. 2 tohto zákona podľa názoru žalobkyne vzniká až momentom zápisu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu v katastri nehnuteľností.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril a v odvolacom konaní zostal nečinný.

9. Odvolanie bolo podané výlučne voči výroku o zamietnutí žaloby (výrok II/) a závislému výroku o trovách konania (výrok III/), rozsudok vo výroku I/ o zastavení konania v časti nebol odvolaním napadnutý, nadobudol preto právoplatnosť a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu.

10. Odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne proti výroku II/ a III/ rozsudku ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že žalobkyňa vo svojom odvolaní neuviedla žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by pre ňu privodili priaznivé rozhodnutie. Skutočnosti uvedené žalobkyňou v odvolaní neumožňujú prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutej časti rozsudku. Vo svojom odvolaní žalobkyňa v podstate argumentuje skutočnosťami uvádzanými už v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré boli predmetom dokazovania a s ktorými sa súd prvej inštancie aj náležite pri rozhodovaní vo veci vysporiadal. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci, než ako rozhodol súd prvej inštancie. Rozsudok je v jeho napadnutej časti vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Žiaden zo žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP nebol naplnený.

12. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ten je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ale len za predpokladu, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Nepatrí tam ale právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Do obsahu práva na spravodlivý súdny proces nepatrí ani právo strany sporu dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

12.1. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil zo strany súdu pochybenie v procesnom postupe znemožňujúcom žalobkyňi ako strane sporu realizovať jej patriace procesné práva.

12.2. Súd dal stranám sporu dostatočný priestor pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a jeho rozsudok je v jeho napadnutých výrokoch riadne odôvodnený a preskúmateľný. Súd svoje úvahy a záver o zamietnutí žaloby pre premlčanie uplatneného peňažného nároku žalobkyne odôvodnil dostatočne presvedčivo, zhodnotil všetky dôkazy predložené na podporu tvrdení žalobkyne i žalovaného, uviedol, ktoré z nich považoval za preukázané, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a z akých právnych noriem pri rozhodnutí vychádzal, pričom tak žalobkyňi, ako aj žalovanej vytvoril všetky procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali všetky svoje procesné práva.

13. Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie, napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie

nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa nešpecifikovala konkrétne vady, ktoré by napĺňali tento uplatnený odvolací dôvod a povinnosťou odvolacieho súdu nie je ich vyhľadávať, preto uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, t.j. že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal. Strana sporu, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa v odvolaní neoznačila dôkaz, ktorý navrhla ešte v konaní na súde prvej inštancie, a ktorý súd nevykonal, z ktorého dôvodu ani na tento odvolací dôvod nebolo možné prihliadať.

15. Ani odvolacie dôvody podľa § § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP nie sú v posudzovanej veci naplnené. Rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP, ani že by súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil, ak žalobu žalobkyne vo vzťahu k žalovanému zamietol. Súd vo veci náležite zistil skutkový stav, z vykonaných dôkazov dospel k správny skutkový zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, keď súd aplikoval na zistený skutkový stav príslušnú právnu normu, ktorú aj interpretoval správne a v súlade s princípom predvídateľnosti súdneho rozhodovania a rozhodnutia zakotveným v článku 2 CSP, ktorý znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Obsahovým komponentom princípu právnej istoty je veľmi zjednodušene povedané rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva, i keď predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne a obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých veciach.

16. Do pojmu ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ďalej je to prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného naň nadviazali.

17. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že problematika náhrady za zákonné vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. bola predmetom viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 2Cdo/194/2018, 8Cdo/17/2019, 5Cdo/175/2019, 5Cdo/116/2021. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/2/2014 bolo zrušené nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 349/2015 zo dňa 19. januára 2016. Ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 Ústavný súd Slovenskej republiky

odmietol uznesením sp. zn. III. ÚS 537/2021 zo dňa 30. septembra 2021. Urobil tak z dôvodu, že sťažovateľmi spochybnovaný výklad relevantnej právnej normy v konkrétnych okolnostiach veci (nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo známe žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu meritórne riešiace otázku nároku na opakovanú primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom podľa zák. č. 66/2009 Z. z.) sa môže stať predmetom ústavného prieskumu až vtedy, ak bude vec právoplatne skončená.

18. Vo veci vedenej NS SR pod sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020 dovolateľ - žalovaný (Mesto Zvolen) konkretizoval právnu otázku, keď sa pýtal, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom týmto zákonom predpokladaným, keď sám dovolateľ bol toho názoru, že finančná náhrada je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia, čím sa podľa neho odvolací súd riešením uvedenej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, za ktorú označil rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 a poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 227/2012. Dovolací súd v bode 18. uznesenia vyslovil právny názor o tom, že odvolací súd sa pri riešení predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí 2Cdo/194/2019.

19. Voči obom označeným rozhodnutiam boli podané ústavné sťažnosti. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, pretože jeho závery nepovažoval za arbitrárne. Rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, pretože spor vo veci sťažovateľov nebol právoplatne rozhodnutý (princíp subsidiarity).

20. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.1.2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019 bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. novembra 2018 sp. zn. 23Co/411/2017 odmietnuté. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, pretože finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby a predmetné vecné bremeno vzniklo in rem a preto sa vzťahuje na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva a predmetná finančná náhrada nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Za skutkových okolností, podľa ktorých žalobca kúpil pozemok 18.6.2014 so zákonným vecným bremenom, ktoré vzniklo 1.7.2009, mal a mohol vedieť, že nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena ako jednorazové plnenie bol už v čase kúpy premlčaný a bol premlčaný aj v čase podania žaloby 16.12.2015. Dovolateľ v predmetnej veci argumentoval proti právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktorý uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7.2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníkovi pozemku dňa 1.7.2012. Najvyšší súd v bode 50. uznesenia poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a tiež uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, ktoré riešili otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecné záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho sa plnenia. Dovolací súd odkazom na obe uznesenia NS SR dospel k záveru, že žalobca v dovolaní nastolil takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení najvyššieho súdu, resp. nenastolil otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď uzavrel, že z charakteru uplatneného práva žalobcu na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je ustálené, že išlo o jednorazovú odplatu; nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je momentálne vo vlastníctve žalobcu, vzniklo zo zákona ku dňu 1.7.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote 3 rokov od jeho vzniku, t. j. do 1.7.2012, jeho právo sa premlčalo, teda nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena bol v čase kúpy pozemku so zákonným vecným bremenom žalobcom dňa 18.6.2014 už premlčaný.

21. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/292/20201 z 21.4.2022, bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. apríla 2021 č.k. 18Co/82/2019-742 odmietnuté, keď Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol majúci za to, že pokiaľ žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 19.12.2016 a uplatnil si nárok za obdobie od 2012 do 2014, pričom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo vecné bremeno k takýmto pozemkom účinnosťou zákona, t.j. k 1. júlu 2009, potom jeho nárok je premlčaný (pozemok vo vlastníctve žalobcu je zaťažený vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z.). Najvyšší súd sa v predmetnom uznesení zaoberal právnou otázkou dovolateľa, ktorý namietať proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, keď uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7. 2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníčkovi pozemku dňa 1.7.2012. Aj v tu prejednávannej veci dovolací súd odkázal na závery označených rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019.

22. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.2.2023 sp. zn. 7Cdo/363/2021 bol vo veci dovolania žalovaného zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. júla 2021 sp. zn. 3Co/58/2020, keď v tam prejednávannej veci Okresný súd Michalovce v poradí druhým rozsudkom z 10. júna 2020 č.k. 19C/247/2016-289 zaviazal žalovaného k zaplateniu peňažnej čiastky a zamietol žalobu v časti požadovaného úroku z omeškania za obdobie od 15.2.2017 do 16.2.2017, keď rozhodol o peňažnom nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009, ktorý bol napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach potvrdený. Krajský súd v Košiciach pritom vychádzal z právneho záveru o tom, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je poskytovaná za dobu vopred neurčitú a teda možno uvažovať o pravidelných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia a to v podobe primeranej náhrady, preto bol ústavný dôvod na priznanie opakujúcich sa dávok primeranej náhrady. Dovolací súd v súvislosti s podaným dovolaním dospel k záveru, že oba nižšie súdy nezaujali žiadne stanovisko k zásadnej argumentácii žalovaného, podľa ktorej k obmedzeniu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam došlo dňom vzniku zákonného vecného bremena dňa 1.9.2009, pričom na plnenie mal nárok len vlastník zaťaženého pozemku v čase vzniku zákonného vecného bremena a potom ďalší vlastník nadobudol vlastnícke právo už obmedzené zákonným vecným bremenom, pretože predmetné vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka vecného bremena zaťaženého pozemku (odkazujúc tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/49/2014).

23. Podobne postupoval NS SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/102/2022 zo dňa 31.5.2023, keď zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21C/7/2020 a tiež Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/133/2012 odkazujúc ohľadne peňažného nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. na závery rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, ktoré označil súčasne za ustálenú rozhodovaciu prax.

24. V korelácii s uvedeným je nutné urobiť záver, že súd prvej inštancie v danom prípade správne rozhodol ak žalobu zamietol, ak považoval súdený nárok za premlčaný v trojročnej lehote počítanej od 1.7.2009 vychádzajúc pritom zo záveru, že žalobkyni patrí nárok na jednorazovú odplatu a jeho rozhodnutie je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR.

25. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. Odvolací súd sa stotožňuje aj s odôvodnením napadnutej časti rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). V danom prípade k zmene skutkového ani právneho stavu počas odvolacieho konania nedošlo, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie odkazuje, rovnako ako i na správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, a preto len na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobkyne, so zreteľom na to, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie námietky, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom

prostriedku preskúmavalo (por. napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07), odvolací súd dodáva nasledovné:

27. Medzi stranami sporu nebol sporný skutkový stav ohľadne vlastníctva pozemkov žalobkyne, ich výmery a skutočnosti, že tieto patria do lokality „Borovicový háj“.

28. Spornou otázkou bolo zadefinovanie funkčného využitia územia ako verejnej zelene, pričom žalobkyňa tvrdila, že E. J. je územie, ktoré obhospodarovali Východoslovenské štátne lesy, š.p., ktoré zalesňovali dané územie.

29. V tejto súvislosti žalobkyňa vo svojom odvolaní namietala, že zo žiadnych dôkazov nevyplýva, aby Borovicový háj mal v správe Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, majúc za to, že z rozhodnutia Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987 a jej prílohy č. 1 vyplýva, že Borovicový háj mali v správe Východoslovenské štátne lesy š.p.. Podľa posúdenia odvolacieho súd je táto odvolacia námietka nedôvodná.

30. Vo vzťahu k tejto námietke odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že v priebehu konania žalobkyňa nespochybnila okolnosť, že Borovicový háj, resp. celé územie spadajúce pod lokalitu, ktorá sa nazýva E. J., bol spravovaný Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košíc. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987, týmto rozhodnutím došlo k trvalému vyňatiu lesných pozemkov v katastrálnom území D. - G. s cieľom vytvorenia mestskej zelene - obvodového parku, o celkovej výmere 11.4245 ha a odvolaciemu súdu nie je zrejmé, ako tento dôkaz preukazuje, že Borovicový háj bol v správe Východoslovenských štátnych lesov š.p..

31. Ako neopodstatnenú odvolací súd vyhodnotil i odvolaciu námietku žalobkyne založenú na tvrdení, že žalobkyňa preukázala protestom prokurátora, že verejná zeleň v lokalite E. J. mala vzniknúť až dňa 19.12.1991 a naopak žalovaný nepreukázal, že E. J. bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou a stavbou.

32. K tejto odvolacej námietke odvolací súd poznamenáva, že zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje pojem verejná zeleň. V proteste prokurátora bolo namietané definovanie pojmu verejná zeleň v rámci VZN, pričom však nemožno poprieť fakt, že daná lokalita je zeleňou vo vlastníctve mesta a je prístupnou verejnosti. Borovicový háj bol až do roku 1987 identifikovaný ako les a následne užívaný ako verejná zeleň. Spomínané VZN č. 2/1991 sa nezaoberalo konkrétne identifikáciou E. J., dokonca jeho založením, či vytvorením, pričom existencia Borovicového hája už v období pred 19.12.1991, t.j. pred vyhlásením VZN č. 2/1991, bola zjavne preukázaná ostatnými písomnými dôkazmi produkovaným stranami sporu v konaní, ako aj to, že mala už vtedy charakter verejnej zelene. Je potrebné dodať, že tento charakter E. J. ako verejnej zelene je treba odlišiť od sadov, parkov, a pod., ktoré sú stavbami v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), a na ktoré myslí ustanovenie § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. V niektorých prípadoch sa preto plochy zelene budú považovať za stavbu alebo budú prináležať k stavbe, prípade budú existovať nezávisle od stavieb a súčasne sa nebudú považovať za stavbu, čo zjavne je aj prípad E. J.. E. J. predstavuje vnútromestskú zeleň, ktorá je prístupná verejnosti, pričom takto je vnímaná od počiatku jej výsadby. Dokonca spočiatku aj sama žalobkyňa označila E. J. G. verejnú zeleň (pozn. súdu: žaloba na č.l. 1 a nasl. súdneho spisu). Následná argumentácia žalobkyne o tom, že v zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa bude jednať v prípade E. J. o súčasť veci tiež neobstojí vzhľadom na listinné dôkazy predložené stranami v tomto konaní, ktoré potvrdzujú vlastníctvo Borovicového hája prislúchajúce žalovanému. Pojem „verejná zeleň“ zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje, no s týmto pojmom sa v súčasnosti môžeme stretnúť v ustanovení § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, kde sa uvádza, že „ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch, v zastavanom území obce na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len „verejná zeleň“) alebo na ornej pôde ako solitér, stromoradie, skupina stromov alebo súčasť terasy alebo medze.“ Tiež pôvodný zákon č. 287/1994 Zb. o ochrane prírody a krajiny v § 32 ods. 4 používal pojem verejný sad a záhrada, ktorý nie je pojmovo vzdialený pojmu verejná zeleň. Pojem „verejná zeleň“ možno na základe sadovníckej a urbanistickej praxe vymedziť ako „zeleň prístupná všetkým občanom bez obmedzenia a slúži na všeobecné užívanie. Predstavuje zeleň v uliciach, stromoradia, zelené pásy a pruhy, mobilnú zeleň v uliciach, voľné miesta po asanácii budov, parkoviská, zeleň na námestiach, zeleň pri významných budovách, pomníky a pamätníky, verejnú zeleň na sídliskách, mestské parky a

parkovo upravované plochy, promenády, promenádne lúky, odpočinkové lúky, okružné prechádzkové trasy, cieľové prechádzky, odpočívadlá, prírodné kiná a amfiteátre, náučné chodníky, psie lúky a pod. Zeleň verejných parkov tvoria všetky verejné prístupné plochy zelene v sídelnom útvaru“ (<<https://www.bratislava.sk/sk/triedenie-zelene>>). Aj v zmysle evidovania spôsobu využitia pozemkov na LV č. XXXXX pre k.ú. F. - Košice II, bude pre väčšinu parciel platiť, že sa jedná o pozemky, na ktorých je okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využitie a v konaní nikdy ani nebolo sporné, že pozemky ktoré sú predmetom konania, sú súčasťou E. J., ktorého výmera je totožná minimálne od roku 1984 až doteraz, a to aj napriek spochybneniu rozsahu územného rozhodnutia vo vzťahu k tam uvedeným parcelám žalobkyňou. V nadväznosti na to potom nie je vylúčené, že jednotlivé parcely a ich označenie tak, ako boli obsiahnuté vo vtedajších podkladoch pre budúci zámer (napr. geometrický plán), prešli zmenami. Z dokumentu Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES) z roku 2013, ktorý bol schválený uznesením z XXII. rokovania Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo dňa 16.12.2013, vyplýva označenie E. J. za biocentrum, a preto aj z tohto dokumentu vyplýva charakter E. J. ako verejnej zelene a miesta voľne prístupného širokej verejnosti.

33. Nedôvodnou je podľa názoru odvolacieho súdu aj odvolacia námietka žalobkyne, že verejná zeleň v lokalite E. J. mala vzniknúť až dňa 19.12.1991, ku ktorému dátumu bolo vydané VZN č. 2/1991, nakoľko borovicový háj nevznikol takpovediac z jedného dňa na druhý, ale išlo o proces vytvárania danej lokality nielen ľudskou činnosťou, ale tiež ako prírodný výtvor, ktorý bol zeleňou prístupnou širokej verejnosti už pred žalobkyňou označeným dátumom 19.12.1991. V tejto súvislosti neobstojí preto ani argument žalobkyne, že verejná zeleň ku dňu 1.5.1991 ešte neexistovala, a preto nemohla prejsť na žalovaného. E. J. vznikol po roku 1960 v celkovej výmere 11,4245 ha ako les pôvodne v lesnom a pôdnom fonde. Z činnosti súdu je známe (pozn. súdu: listinné dôkazy predložené v súdnom konaní vedenom pod sp.zn. 45C/34/2022 týkajúce sa postupu príslušných orgánov o vyňatie E. J. z lesného pôdneho fondu so zámerom realizácie obvodového parku), že Borovicový háj bol vystavaný ako okrasná škôlka k dopestovaniu materiálu pre výstavbu sídlisk na území mesta Košice, pričom od roku 1984 sa začalo zvažovať o využití Borovicového hája ako obvodového parku. Túto akciu mal riešiť Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, ktorý mal v správe Borovicový háj. Napokon rozhodnutím Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987 došlo k trvalému vyňatiu lesných pozemkov v katastrálnom území D. - G. s cieľom vytvorenia mestskej zelene - obvodového parku o celkovej výmere 11.4245 ha. Z uvedeného je zrejme, že len do roku 1987 bol E. J. lesom. Z rozhodnutia Obvodného národného výboru, odbor výstavby, ÚPaA, číslo Výst. 2224 - a 1985 - Bk zo dňa 15.3.1985 vyplýva, že bolo rozhodnuté o využití územia pre „Borovicový háj v lokalite Košice - Západ“ so stanovením vymedzených podmienok, pričom bolo konštatované, že zmena využitia územia vyhovuje obecným technickým požiadavkám na stavbu stanoveným vyhláškou č. 83/1946 Zb. Z činnosti súdu je známe, že pred vydaním rozhodnutia sa konalo pracovné rokovanie ohľadom územného rozhodnutia akcie „E. J. K. L. D. - G.“ dňa 8.3.1985, kde sa zvažovalo prebudovanie hája nad Popradskou cestou na obvodový park pre Košice. Po majetkovo - právnom vysporiadaní a výstavbe parku sa malo zabezpečiť jeho spravovanie a údržba.

34. Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalobkyne, že toto rozhodnutie nikdy nenadobudlo právoplatnosť. Doložka právoplatnosti je vyznačená na zadnej (druhej) strane rozhodnutia, a to 4.5.1985, aj keď zrejme administratívnym omylom je to uvedené v kolónke „dátum“ (v Košiciach, dňa 4.5.1985). Uvedený záver je nutné urobiť aj z toho dôvodu, že zo žiadnych dôkazov nevyplývalo, aby sa voči nemu dotknuté strany odvolali. Keď žalobkyňa tvrdí, že rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, lebo jej, resp. právnym predchodcom nebolo ako oprávneným osobám doručené, je nutné zdôrazniť, že vydané rozhodnutie sa doručovalo ZaSP, ÚHA Košice, NVmK - odbor ÚPaA, ObNV II. - KHSDaO. Žalobkyňa ani jej právni predchodcovia neboli v tom čase evidovaní ako vlastníci týchto pozemkov, takže neboli účastníkmi tohto konania a neexistoval žiaden právny dôvod doručovať im predmetné rozhodnutie.

35. K odvolacej námietke žalobkyne založenej na argumente, že verejná zeleň subsumovaná pod § 1 ods. 2 ZoMU musí byť spôsobilým predmetom občiansko-právnych vzťahov, a teda sa musí jednať o samostatnú vec v právnom slova zmysle, odvolací súd uvádza, už zo samotnej zákonnej konštrukcie § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že pokiaľ ide o kategóriu vecí: cintorín, športový areál a verejná zeleň, tieto môžu byť predmetom prevodu vlastníckeho práva, teda spĺňajú podmienku samostatnej veci v právnom slova zmysle. Pokiaľ by tomu tak nebolo, nemohol by zákonodarca v § 1 ods. 2 tohto zákona

stanoviť podmienku („... ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu“).

36. Na žalobkyňou v odvolaní nastolenú otázku, či vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu možno vzťahnúť aj na kategóriu verejnej zelene, odvolací súd uvádza nasledovné:

37. Pokiaľ zákon č. 66/2009 Z.z. v § 1 ods. 2 hovorí o tom, že tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahoch k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkvi, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, úpravu o primeranej aplikácii zákona č. 66/2009 Z.z. na pozemky podľa § 1 ods. 2 nemožno podľa názoru odvolacieho súdu zúžiť iba na usporiadanie vlastníckych vzťahov k týmto pozemkom, keďže zákon nevylučuje zriadenie zákonného vecného bremena aj k pozemkom § 1 ods. 2 citovaného zákona.

38. Usporiadaním vlastníckych vzťahov podľa § 2 zákona č. 66/2009 Z.z. je poskytnutie náhradného pozemku vlastníčkovi pozemku pod stavbou zámennou zmluvou alebo usporiadanie v konaní o pozemkových úpravách. Do času takéhoto definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov zákonodarca usporiadal vlastnícke vzťahy k pozemkom v zmysle § 1 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona tak, že k nim zriadil podľa § 4 tohto zákona vecné bremeno. Niet žiadneho rozumného dôvodu, prečo by do času trvalého usporiadania vlastníckych vzťahov nemalo vzniknúť zákonné vecné bremeno aj k pozemkom vymenovaným v § 1 ods. 2 tohto zákona a prečo by vo vzťahu k nim mal existovať odlišný režim v porovnaní s pozemkami podľa § 1 ods. 1 tohto zákona. Pokiaľ sám zákonodarca v ustanovení § 1 ods. 2 tohto zákona upravil primerané použitie zákona aj na pozemky, na ktorých je umiestnený cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, postavil ich tak na roveň tých pozemkov, na ktorých sa nachádzajú stavby v zmysle § 1 ods. 1 tohto zákona, preto niet dôvodu pre iný režim pozemkov, na ktorých sa nachádza verejná zeleň oproti pozemkom, na ktorých sa nachádza stavba. Odvolací súd preto s predmetnou argumentáciou žalobkyne nesúhlasí.

39. Rovnaký právny názor v tejto otázke vyslovil tiež Krajský súd v Košiciach v rozhodnutiach sp. zn. 6Co/197/2022 zo dňa 21.3.2023, sp. zn. 6Co/133/2022 zo dňa 8.8. 2023 a sp. zn. 6Co/78/2022 zo dňa 13.9.2022, 5Co/86/2023 zo dňa 25.4.2024, ako i v rozhodnutiach v obdobných prípadoch ako je tento spor - sp.zn. 5Co/227/2022 zo dňa 19.10.2023, 5Co/4/2023 zo dňa 30.1.2024, 5Co/50/2023 zo dňa 20.2.2024, 5Co/68/2023 zo dňa 14.3.2024, ktoré posudzovali vznik vecného bremena vo vzťahu k Borovicovému háju.

40. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje i na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/67/2019 zo dňa 25.6.2020 a sp. zn. 5Co/113/2019 zo dňa 24.11.2020, ktorých predmetom bolo zaplatenie peňažnej čiastky tvrdeným titulom náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. a z ktorých vyplýva, že v oboch prípadoch sa tvrdený vznik zákonného vecného bremena mal vzťahovať na pozemok patriaci žalobcovi, ktorý žalovaná (obec) využíva ako futbalové ihrisko, keď priamo na pozemku žalobcu nie je umiestnená žiadna stavba, ale pozemok je súčasťou športového areálu. Išlo teda o pozemok, o ktorom sa zákon č. 66/2009 Z.z zmieňuje vo svojom § 1 ods. 2. Aj keď súdy oboch inštancií vyslovili názor o tom, že v tu prejednávaných veciach nevzniklo zákonné vecné bremeno, ale bezdôvodné obohatenie, k tomuto záveru dospeli výlučne z dôvodu, že vzniku zákonného vecného bremena bránila nájomná zmluva na prenájom predmetného pozemku uzatvorená medzi stranami sporu, ktorá existovala (trvala) ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z.. V oboch prípadoch odvolacie súdy vychádzali zo záveru, že zákon č. 66/2009 Z.z., ktorý upravuje vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb ako obcí sa vzťahuje aj na pozemky, kde je umiestnený športový areál. Na základe toho potom posudzovali vznik zákonného vecného bremena, teda či boli naplnené všetky podmienky predpokladané v § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. aj vo vzťahu k predmetnému pozemku.

41. Ak žalobkyňa spochybňuje, aby sa vznik vecného bremena vzťahoval aj na kategóriu verejnej zelene majúca za to, že takéto stavby nevykazujú obdobné charakteristické znaky ako byty/bytové domy podľa zákona o vlastníctve bytov (inak je tomu v prípade stavieb podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ohľadne ktorých je možné akceptovať poukaz na vzájomnú podobnosť a možný systematický výklad medzi pravidlami ZoMU a ZoVB), podľa názoru odvolacieho súdu opomenula podstatný zámer zákona č. 66/2009 Z.z., ktorým je usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vymedzeným tak v § 1 ods.

1, ako aj v § 1 ods. 2. Práve v súvislosti so zámerom zákonodarcu usporiadať vlastnícke vzťahy aj vo vzťahu k osobitne vymenovanej kategórii pozemkov, na ktorých je umiestnená verejná zeleň, je totiž podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vyvodiť vznik zákonného vecného bremena aj voči tejto osobitne vymenovanej kategórii. (Aj) so zreteľom na dôvodovú správu k zákonu č. 66/2009 Z.z., v ktorej je ohľadom tejto problematiky uvedené: „Primerane podľa tohto zákona budú môcť byť usporiadané aj pozemky, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál vo vlastníctve obce alebo verejná zeleň. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obce pri výkone samosprávy zabezpečujú, okrem iného, aj správu a údržbu verejnej zelene, výstavbu, údržbu a správu športových zariadení a obecného cintorína. Obecný cintorín je obec povinná zriadiť podľa zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve v znení zákona č. 355/2007 Z.z.. V minulosti mali túto povinnosť národné výbory, ktoré cintoríny často rozširovali aj na majetkovoprávne neusporiadané pozemky. Ak sa vlastníci pozemkov, na ktorých sa nachádzajú cintoríny, budú dožadovať uplatnenia svojich vlastníckych práv, bude môcť obec tieto vzťahy usporiadať podľa navrhovaného zákona.“ (zdroj - Komentár ASPI), možno vyvodiť, že zákonodarca „inšpirovaný“ práve zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení považoval za potrebné ciele a zámer zákona č. 66/2009 Z.z. vzťahovať výslovne na cintorín (obecný), športový areál a verejnú zeleň, keďže tieto spadajú pod povinnú správu obce.

42. Ako neopodstatnenú odvolací súd vyhodnotil aj odvoláciu námietku žalobkyne, že zo strany súdu išlo o zmenu právnej kvalifikácie žalobou uplatneného nároku, na ktorú žalobkyňa nemala možnosť procesne reagovať a náležitým spôsobom rozporovať právne závery súdu. K uvedenému upriamuje pozornosť na zápisnicu o pojednávaní zo dňa 18.10.2022, z ktorej vyplýva, že súd na tomto pojednávaní postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP a vyslovil tiež svoje predbežné právne posúdenie. Preto predmetná odvolacia námietka nie je dôvodná.

43. Žalobkyňa v odvolaní tvrdila neplatnosť Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987, a to z niekoľkých dôvodov. Z obsahu súdneho spisu plynie, že svoju argumentáciu o absolútnej neplatnosti Hospodárskej zmluvy v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepoužila a prvá krát ju predostrela až v podanom odvolaní, hoci predmetnú Hospodársku zmluvu pripojil žalovaný už v prílohe svojho vyjadrenia zo dňa 6.4.2022 (č.l.171 súdneho spisu), ktoré spolu so všetkými jeho prílohami bol zástupcovi žalobkyne doručený (č.l. 178, 179 súdneho spisu). Ohľadne tejto odvolacej námietky nenastal ani jeden z prípadov predpokladaných v § 366 CSP, kedy prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť. Predmetná argumentácia žalobkyne ako prostriedok procesného útoku, resp. procesnej obrany, nebola uplatnená v konaní pred súdom prvej inštancie, netýka sa procesných podmienok, netýka sa vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, ňou žalobkyňa nepreukazuje, aby v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napokon nejde o prostriedok procesného útoku, resp. procesnej obrany, ktorý by žalobkyňa bez svojej viny nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto predmetnú odvoláciu námietku vyhodnotil ako neprípustnú.

44. Podľa úsudku odvolacieho súdu žalobkyňa v odvolaní nedôvodne namietala záver súdu o jednorazovej povahe náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno a uznanie žalovaným vznesenej námietky premlčania.

45. Aj keď samotný zákon č. 66/2009 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu, požiadavku náhrady za vecné bremeno, súdna prax vychádzajúca zo všeobecne uznávaného príkazu na ochranu základného práva vlastníť a užívať majetok, sa ustálila v závere, že i v prípade zriadenia vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je namieste primeraná náhrada (čl. 20 ods. 4 ústavy). Pri zvažovaní výšky primeranej náhrady nie je rozhodujúca povaha verejného záujmu, kvôli ktorému je obmedzené právne postavenie vlastníka. Zreteľ treba brať na intenzitu, rozsah a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka. V prípade vecného bremena vzniknutého podľa zák. č. 66/2009 Z.z. treba vychádzať zo skutočnosti, že vlastníci pozemku pod stavbou, ktorá prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku, je fakticky obmedzený v držaní svojho majetku, v jeho užívaní a v požívaní jeho plodov a úžitkov, aj v nakladaní alebo akejkoľvek dispozícii s ním. Inak povedané, zostalo mu iba „habere“ v podobe tzv. holého vlastníctva bez možnosti vykonávať akékoľvek vlastnícke oprávnenie. Rovnako treba prihliadať na dĺžku trvania obmedzujúceho zásahu. Irelevantné ale je, že zákonodarca zrejme nepredpokladal trvanie obmedzujúceho zásahu do konečného vysporiadania vlastníckeho vzťahu k pozemku po taký dlhý čas, ako k nemu v skutočnosti dochádza (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27.4.2022).

46. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozsudok súdu v jeho napadnutej časti, vrátane výroku o trovách konania, vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

47. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná a úspešnému žalovanému žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).